

بهای اشتراك
 قسمت اول : (مذاكرات مجلسين) ساليانه ۳۰۰ ريال
 قسمت دوم : (آگورها) ۶۰۰
 شماره كامل ۸۰۰

محل اداره
 مجلس شورای ملی
 شماره تلفن : ۳۰۴۴۸ و ۳۸۸۹۴ و ۳۸۸۹۰ و ۸۸۹۶
 روزنامه يومية

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلبه قوانین مصوبه ومقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلسين - اخبارمجلس - انتصابات - آگهی های رسمی وقانونی

شماره ۱۸۳۰ - شنبه ۱۱ خرداد ماه ۱۳۳۰ - سال هفتم

شماره مسلسل ۱۵۰

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۵۰

صورت مشروح مذاكرات مجلس روزيكشنبه پنجم خرداد ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور - آقایان : امینی - موقر - حمیدیه
- ۳- طرح وخاتمه مذاکره در لایحه اعتبار ادامه مبارزه با ملخ
- ۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسيله آقای معاون نخست وزیر
- ۵- معرفی آقای مهندس زیرک زاده بعمارت وزارت اقتصاد ملی بوسيله آقای وزیر اقتصاد ملی
- ۶- اخذ رأی وتصویب لایحه اجازه پرداخت حقوق وهزینه کل کشور بابت اردیبهشت ۱۳۳۰
- ۷- تقدیم لایحه انتخاب مستشاران دیوان محاسبات بوسيله آقای معاون وزارت دارائی
- ۸- تقدیم يك فقره لایحه مستمری بوسيله آقای معاون نخست وزیر
- ۹- طرح لایحه تمدید حکومت نظامی در چند نقطه خوزستان
- ۱۰- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه

مجلس دوساعت وربع قبل از ظهر برپاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

(۱- تصویب صورت مجلس)

رئیس - صورت غائبین جلسه گذشته فرائت می شود.

(شرح ذیل فرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان : یالیزی - شکرانی، صفوی، دکتر علوی، بهادری مرتضی حکمت، ملک مدنی، فقیه زاده، دکتر طباطبائی، شهاب خسروانی، عباس اسلامی، همد تربتی، دکتر شایبگان، خزیمه علم غائبین بی اجازه - آقایان : خاکیباز، محمود محمودی، قبادیان، منصف، نصرتیان، فرمان، سالار سنندجی، نولیت، ابتهاج، اقبال، رضوی، بیراسته، شیبانی، طباطبائی

جواد مسعودی، شوشتری

دیرآمدگان با اجازه - آقایان : حسین

مکی یکساعت، اردلان یکساعت، المهار

صالح یکساعت و نیم، دکتر معظمی يك

ساعت، اسکندری یکساعت و نیم، دکتر

طاهری دوساعت، دکتر امامی ۳۰ دقیقه

دیرآمدگان بی اجازه - آقایان : هراتی

یکساعت، حسن اکبری یکساعت، ابریشمکار

یکساعت و نیم، محمدعلی مسعودی ۳ دقیقه

زنکه ۲۰ دقیقه، دکتر مصباح زاده يك

ساعت برومند یکساعت.

رئیس - آقای نورالدین امامی

بفرمائید.

نورالدین امامی - عرض بنده

راجع بساعت جلسات است، چند جلسه ساعت ۹ مرتب زنك زده شدولی این جلسه بعلمت اینکه عده آقایان کم بود زنك را نیم ساعت دیر تر زدند استدعا میسکنم مقام ریاست تأکید بفرمایند که از جلسه بعد ساعت ۹ زنك زده خواهد شد و آئیننامه اجرا خواهد شد.

رئیس - این مربوط بصورت مجلس نبود آقای صدرزاده نسبت بصورت مجلس نظری دارید بفرمائید.

صدر زاده - در بیانات جلسه گذشته بنده اشتباهات چاپی هست اصلاح می کنم میدهم بپندنویسی.

رئیس - بسیار خوب دیگر نظری نیست (اظهاری نقد) صورت مجلس تصویب شد.

(۳- بیانات قبل از دستور - آقایان:

امینی - موقر - حمیدیه)

رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند. آقای شیبانی.

شیبانی - بنده وقتم را به آقای امینی میدهم.

رئیس - آقای امینی بفرمائید.

امینی - بنده از جناب آقای شیبانی متشکرم که اظهار لطف فرمودند و اجازه دادند که بنده بجای ایشان چند کلمه صحبت کنم. مطلبی که می خواستم بمرض آقایان برسانم باز مربوط بکنفرانس بین الممالس است که دعوتنامه این کنفرانس برای ماه سپتامبر در اسلامبول در کاخ بلدیز برای مجلس رسیده است چندی قبل جناب آقای تدین سناتور محترم در جلسه سنا اشاره کردند که در مسافر نشان بلندن اعضای مجلس

شورای ملی و مجلس سنای لندن تقاضا کرده بودند که ایران هم در آن کنفرانس شرکت کند آقای لرد استانس کیت شخصاً شرحی نوشته بودند با آقای تقی زاده و قضیه را تصدیق کرده بودند برای این که سه تفاهمی ایجاد نشود بنده میخواستم عرض کنم که انجمن یا اتحادیه بین الممالس يك اتحادیه آزادی است که هیچ دسته و یا هیچ بلوک یا هیچ باندهی بستگی ندارد اتحادیه ای است صدر رسد آزادی که کلیه نمایندگان مجالس دنیا می توانند اهم از اینکه از هر حزب و دسته ای باشند در آنجا شرکت کنند کما اینکه در جلسه اخیر دوبلن از ۴۰ مجلس در آن جا شرکت کردند و جایی است که از هر کشوری می توانند در آنجا شرکت کنند بنده میخواستم مخصوصاً از آقایان استدعا کنم اشتباهیکه داوطلب باشند داوطلب خودشان را بهیئت رئیس اطلاع دهند که باتوافق هیئت رئیس چند نفری البته باخرج خودشان می توانند بروند چون نه مجلس اعتباری دارد و نه اینکه می توان بدولت تعمیم کرد و البته نمایندگان محترمی که بزبان های انگلیسی و فرانسه آشنائی داشته باشند تسهیل بزرگی خواهد بود چون باین دوزبان صحبت میشود دهوتنامه و موضوع کنفرانس و جزئیات آن چاپ شده از دفتر کنفرانس در ژنو برای بنده رسیده است که در هیئت رئیس میگذازم یاد رکیشیون خارجه و یاد رک کارپردازی که هر يك از آقایان می توانند مراجعه کنندو همیزان کافی هست که در اختیار آقایان گذاشته شود بنده در این قسمت تأکید می کنم که لطفاً هر يك از آقایان که فرصت دارند و این کنفرانس بیش از ۶ روز در استانبول نخواهد بود قدم رنجه فرمایند و شرکت بکنند موضوع دیگری که خواستم عرض کنم راجع به موضوعات داخلی است

مذاکرات مشروح صدو پنجاهمین جلسه از شانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تنظیم و نشر و نشر صورت مجلس

این سؤالی که از دولت میشود و نظامنامه می گوید دولت موظف است در ظرف هفت روز جواب بدهند این برای این است که مطالب روز ازین نرود یعنی آن روز وقتی که از دولت سؤال کردیم که چرا کرد د... ت فقط برای تهران و حومه مصرف میشود (صحیح است) سؤال کردیم از جناب آقای دکتر مصدق که آیا این مربوط باین است که اهالی تهران افتخار نمایندگی اول تهران را بایشان داده اند در دولت ایشان این عمل بشود و آیا توجیه نرودند که ایران تنها تهران نیست و مخصوصاً بنقاط مالاربا خیز که در درجه اول شمال است توجه می فرمایند؟ (صدور زاده - و جنوب) و جنوب منظور ما این بود که فوراً باید توجه بشود جواب این سؤالات از طرف دولت داده بشود و جلوگیری بشود از بی عدالتی و بی انصافی نسبت بکلیه امور مملکت و قلام بنده این سؤال را تکرار می کنم خواهش میکنم که آقای معاون نخست وزیر که اینجا تشریف دارند جواب بدهند سؤال برای این است که مطالب مورد ابتلاز متد کربشوم پس سؤالات آقایان نمایندگان باید در اسرع وقت جواب داده شود و البته این جواب خیلی مختصر کوتاه خواهد بود همانطور که سؤال کوتاه خواهد بود ام از اینکه مایک جلسه ای قرار بدهیم برای اینکار یا به هم بنظر بنده باستی بدولت بگوئید که آقایان خارج از نوبت می آیند اجازه بگهروند و جواب سؤالات را بدهند این جواب و سؤال برای اشاره نیست و در جای هم ثبت نمیشود شاید متجاوز از ۲۰۰ سؤال در مجلس هست وقتی که وقت این سؤالات گذشت بنده چه احتیاجی دارم که در ماه پاییز آقای نخست وزیر یا آقای معاون نخست وزیر بیایند جواب بدهند که در فلان جا کرد د... ت یا بشیده شده پانته (صحیح است) یاد رکیز ما مشغولیم این دیگر ببرد من نمی خورد (فرامرز) کرد د... ت که مالک نیست از تهران بهجا برسد (بلی مثلا) مطلب از دست رفت عرض کنم مطالب دیگری که بنده سؤال کردم و هنوز اقدامات کافی راجع بان نشده است اگر چه در بانک کشاورزی نمایندگان گیلان مشغول هستند که یک کمک هائی برودار بشود و نسبت به مدانی که بدرختهای زیوتن خورده است در این قسمت اقدام خواهند کرد نظر بنده این است که آقای معاون نخست وزیر مخصوصاً دستور مؤکدی بدهند که در این مسائل بانک کشاورزی طبق مقررات و آئین نامه خودش اقدام کند موضوع مایک که این باب زیاد مورد بحث هست و باید البته عموم نمایندگان توجه کنند این امر باعث شده است که یک یادداشتی آقای

ناظر زاده داده اند که می خواهم آنرا با اطلاع آقایان برسانم ، طبق اطلاعات واصله از کرمان در هفته گذشته دست های ملخ فراوانی بکرمان هجوم آورده ولی خوشبختانه در اثر وزین بادهای شدید متفرق شده اما اهالی نگرانند و اگر مثل چند ماه پیش در مبارزه بازم تأخیر و تعلل شود ممکن است محصول اغلب نقاط استان هشتم از بین برود و خسارات عمده جبران ناپذیر به کشاورزان تهرمی دست آن حدود که پس از سالها خشکسالی امسال بواسطه بارانهای نافع محصولان نسبتاً خوب است وارد آید . بنا بر این در عین حال که باید دقیقاً بحساب چهار میلیون اعتبار سابق رسیدگی شود و اگر مأمورینی در سکار خود تملک و سهل انگاری یا حیثیت و میل کرده اند شدیداً تعجب و مجازات شوند شایسته نیست که در موقع مبارزه از تصویب اعتباری که وزارت کشاورزی درخواست کرده برای رسیدگی بحساب سابق خودداری شود زیرا موقع مبارزه میکند و میلیونها بپردازد بدینغت زیان میرسد و بهانه ای هم بدست مأمورین میافتد کدر موقع ضروری اعتبار لازم تصویب نشده بود که بتوان مبارزه کرد . باین جهت بنده معتقدم که بازر نظر گرفتن محصولی که در معرض خطر قرار دارد و لزوم مبارزه فوری و رفع نگرانی مردم اعتباری که وزارت کشاورزی تقاضا دارد تصویب گردد منتهی برای رسیدگی بحساب اعتبارات سابق و وقت در صرف اعتبار جدید نیز اقدامات و پیش بینیهای لازم منظور گردد . از طرفی قسمتی هم هجوم ملخ به مارلو باعث نگرانی نماینده معترم قزوین شده است همارو اسماً در حومه گیلان واقع شده و در قسمتی بلاهیجان مربوط است ولی هلا گویا برای مبارزه با ملخ در حومه شهرستان قزوین است و بهر صورت باید به مارلو هم توجه فرمائید آقای هدایتی هم تقاضا فرموده اند که سن در بلوک غار خسارت زیادی وارد کرده است و شایسته است که آقای وزیر کشاورزی توجه فرمائید (مهدی ارباب - خواهش میکنم راجع بغش اقدامات کافی راجع بان نشده است اگر چه در بانک کشاورزی نمایندگان گیلان مشغول هستند که یک کمک هائی برودار بشود و نسبت به مدانی که بدرختهای زیوتن خورده است در این قسمت اقدام خواهند کرد نظر بنده این است که آقای معاون نخست وزیر مخصوصاً دستور مؤکدی بدهند که در این مسائل بانک کشاورزی طبق مقررات و آئین نامه خودش اقدام کند موضوع مایک که این باب زیاد مورد بحث هست و باید البته عموم نمایندگان توجه کنند این امر باعث شده است که یک یادداشتی آقای

بیمارستان مجمل و باشکوه راه آهن اهواز را فعلاً بنظور تسریع و تسهیل در تأسیس آموزشگاه عالی بهداری با اختیار دانشگاه بگذارند . بنا بر این بودجه آموزشگاه از طرف دانشگاه تأمین است و وزارت راه نیز اطاق های لازم با اختیار آموزشگاه میکندارد همچنین وزارت بهداری مکلف است که در صورت تأسیس آموزشگاه بیمارستانهای تابعه خود در اهواز با اختیار آموزشگاه واگذار کند میندوسایل آن هم چون شرکت سابق نفت متقبل شده بود در صورت تأسیس آموزشگاه یادانشکده پزشکی در اهواز لوازم آزمایشگاه آنرا تأمین کند در این موقع که بعد از صنعت نفت ملی شده است والحمد الله این توفیق بزرگ حاصل شده است بطریق اولی دولت باید با طیب خاطر در تهیه لوازم آموزشگاه تسریع کند و هر چه زودتر این امر انجام شود در اینجا بنده لازم میدانم با عرض تشکر از مساهمت آقای بوشهری وزیر راه که چند اطاق با اختیار آموزشگاه میکندارد تذکره کردم که احیای شهر قدیمی اهواز ساخته و پرداخته مرحوم حاجی معین بوشهری پدر آقای بوشهری است که خدمات بزرگی کرده اند در حقیقت اهواز در این اواخر وجودی نداشت اهواز آذوقه از ادوار اسلامی از بلاد معظم ایران باستان بود در ادوار اسلامی نیز عظمت خود را حفظ کرده بود ولی در این اواخر بطوری رو با ضلالت رفته بود که بیش از چند کیلومتر دوری اثری از آن باقی نمانده بود مرحوم حاجی معین بوشهری و مرحوم نظام السلطنه مانی در زمان ناصرالدین شاه در صدد احیای این شهر فراموش شده بر آمدند و بهین مناسبت نام آنرا ناصری گذاشتند و در زمان رضا شاه کبیر بود که مجدداً اهواز نام باستانی خود را بدست آورد . پس همین طور که مرحوم حاجی معین بوشهری سهم بزرگی در احیای شهر اهواز دارند انشاء الله آقای بوشهری نیز کمک مؤثری در احیای دانشگاه عظیم باستانی چندی شاهپور در خوزستان مینول خواهند داشت و این موضوع را تعقیب فرمائید حتی دانشجویان خوزستان از مرده تأسیس آموزشگاه عالی بهداری فوق العاده خوشحال هستند و نامه ها و تشکرات تشکر آمیزی از توجهات دانشگاه مظاربه کرده و میکندند و امیدوارم وزارت فرهنگ که بیش از دیگران باید علاقمند بتأسیس دانشگاه در خوزستان باشد بفل توجه بیشتری بنماید و موجبات کار را فراهم بیاورد که در سال تحصیلی امسال آموزشگاه آنجا تأسیس بشود هم چنین لازم میدانم از موقع استفاده نموده شکایات و مشکلات دبیران و آموزگاران خوزستان را بر عرض نمایندگان معترم برسانم

کاملوم می شود نسبت بآنها یک قدری بی عدالتی می شود باین معنی که آموزگاران معمولاً مزایائی دارند اگر فیر معنی باشند ولی آموزگاران فیر معنی کدر خود راهواز استخدام میشوند از این مزایا محروم هستند و میشود گفت که یک با هم دو هوا است باین ترتیب که آموزگاران فیر معنی که از تهران بانجا میروند و در اهواز استخدام شده اند امتیازاتی برای آنها قابل میشوند اما اگر در اهواز استخدام بشوند آن مزایا را در باره آنها قابل نمیشوند و محروم میمانند به علاوه کسانی که دارای گواهی نامه متوسطه نیستند در ماه ۱۵۰۰ ریال حقوق می دهند و بدانشجوی دانشسرا ماهی ۱۴۷۰ ریال حقوق می دهند و از طرف دیگر شرکت های بازرگانی این دینامه های دانشسرا را با ماهی ۴۸۰۰ ریال استخدام می کنند یعنی بیش از برابر حقوقی که فرهنگ بآموزگاران می دهند و این موجب می شود که آنها حتی الامکان وارد کار فرهنگ نشوند و کار فرهنگ خوزستان ناقص میماند ، آموزگاران انتظار دارند ماده ۱۴ آئین نامه مربوط بقانون تعلیمات عمومی باین طریق اصلاح شود آقای دکتر فاطمی توجه فرمائید کلیه آموزگاران غیر معنی که در معین استخدام میشوند باید مشمول دریافت مزایا باشند ، بطوری که آقایان میدانند چندی است که برای تأمین رفاهیت کارمندان و کارگران وسایل تهیه خانه آنها فراهم شده و بهین مناسبت از آن باقی نمانده بود مرحوم حاجی معین افسران تأسیس شده است ولی تا بحال بنام فرهنگیان کوئی تأسیس نشده است در اهواز که اراضی اطراف شهر خاصه بود مثل تهران تمام اراضی ازین رفت و لوطی خورده رئیس فرهنگ اهواز که مرد بسیار لایقی بود ۵۱ هزار متر از اراضی اطراف اهواز را برای فرهنگیان در نظر گرفت و می خواهند آنجا را بشکل کوی فرهنگیان در بیاورند و انتظار دارند که شرکت بیمه همینطور که در تهران اقدام کرده برای تسهیل این امر بان ها نیز مساهمت کند ضمناً آقای مرضیوبان بنمایند کی کارگران مسجد سلیمان هفت کل ولالی و نفت آموزشگاه عالی بهداری فوق العاده خوشحال هستند و نامه ها و تشکرات تشکر آمیزی از توجهات دانشگاه مظاربه کرده و میکندند و امیدوارم وزارت فرهنگ که بیش از دیگران باید علاقمند بتأسیس دانشگاه در خوزستان باشد بفل توجه بیشتری بنماید و موجبات کار را فراهم بیاورد که در سال تحصیلی امسال آموزشگاه آنجا تأسیس بشود هم چنین لازم میدانم از موقع استفاده نموده شکایات و مشکلات دبیران و آموزگاران خوزستان را بر عرض نمایندگان معترم برسانم

خود مشغول شدند (دکتر راجی - اسم آن نماینده را می دانید؟) عرض کردم . مرتضوی این مرد امروز تهران آمده است و از دولت میخواهد آن وعده هائی که داده شده است به عمل بیاید مثلا یکی از تقاضا هائی که خیلی مهم است این است که اداره کار خوزستان در این موقع حساس رئیس ندارد انتظار دارند رئیس را حفظ کند (دکتر راجی - رئیس کار دارد ولی هوشش نکند) کیست؟ (دکتر راجی - رامتن) بنا بود مأمورین خودشان عوض بشوند این سیاست کلی دولت است بنده نسبت بان حرفی ندارم این موضوع چون دولت تصمیم گرفته است کلیه مأمورین ام از لشکری و کشوری عالی و دانی را می خواهند تغییر بدهند و خیال می کنم دولت استثنائی قائل نشود بان امر موجب شده که فعلاً آن دست هم بلا متصدی شده است و تقاضا می کنم که هر چه زودتر دولت در این موضوع اقدام کند و سرپرستی برای اداره کار خوزستان معین نماینده بنده می خواهم از شهرداری تهران تشکر کنم که اقدام بسیار عالی بعمل آورده اند در نصب مجسه مرحوم ملک المتکلین که از شهدای صدر مشروطیت ایران بودند که خدمات بزرگی بایران کردند و میخواهم پیشنهاد کنم برای یاد آوری باقی شهدای مشروطیت یک سری تمییر چاپ بکنند که در روز جشن مشروطیت باین وسیله از سایر شهدای مشروطیت قدردانی بشود در خانه می خواستم بعضی آقایان برسانم که بنظور اصلاح و بهبود خوزستان جمعیتی بنام جمعیت عمران تشکیل شده است که این جمعیت با همکاری خوزستانیها کارهایی که در خوزستان میبایستی بشود و نشده تعقیب کنند مثلا باینکه خوزستان در آمدی که از لحاظ مالیات بدولت و مرگر می دهد بیشتر از تمام استان ها است با این وصف از کمک سازمان برنامه مستقیب نشده (سالار بهزادی کجا شده؟) می شود گفت که خوزستان محروم مانده خوزستان از سازمان برنامه هیچ کمک نگرفته در صورتیکه خوزستان بآن وضعیتی که شما می دانید در آمدی که از آنجا حاصل می شود و مقضی است ده یک آنرا ببرد آنجا بدهند (دکتر راجی - ده دو) ده دو بدهند هر چه بدهند حاضریم راجع به بران و آبادی خوزستان اول باید دست ظلم را کوتاه کرد چون لازمه اصلاح و عمران اول بسط عدل و عدالت است در عین حال این جمعیت در صدد آن است که اکنون کاری که می شود ریشه این ظلم و تعدی کند شود و عدالت جایگزین آن باشد بطوری که موجب رفاه حال مردم آنجا فراهم شود (انشاء الله)

خود مشغول شدند (دکتر راجی - اسم آن نماینده را می دانید؟) عرض کردم . مرتضوی این مرد امروز تهران آمده است و از دولت میخواهد آن وعده هائی که داده شده است به عمل بیاید مثلا یکی از تقاضا هائی که خیلی مهم است این است که اداره کار خوزستان در این موقع حساس رئیس ندارد انتظار دارند رئیس را حفظ کند (دکتر راجی - رئیس کار دارد ولی هوشش نکند) کیست؟ (دکتر راجی - رامتن) بنا بود مأمورین خودشان عوض بشوند این سیاست کلی دولت است بنده نسبت بان حرفی ندارم این موضوع چون دولت تصمیم گرفته است کلیه مأمورین ام از لشکری و کشوری عالی و دانی را می خواهند تغییر بدهند و خیال می کنم دولت استثنائی قائل نشود بان امر موجب شده که فعلاً آن دست هم بلا متصدی شده است و تقاضا می کنم که هر چه زودتر دولت در این موضوع اقدام کند و سرپرستی برای اداره کار خوزستان معین نماینده بنده می خواهم از شهرداری تهران تشکر کنم که اقدام بسیار عالی بعمل آورده اند در نصب مجسه مرحوم ملک المتکلین که از شهدای صدر مشروطیت ایران بودند که خدمات بزرگی بایران کردند و میخواهم پیشنهاد کنم برای یاد آوری باقی شهدای مشروطیت یک سری تمییر چاپ بکنند که در روز جشن مشروطیت باین وسیله از سایر شهدای مشروطیت قدردانی بشود در خانه می خواستم بعضی آقایان برسانم که بنظور اصلاح و بهبود خوزستان جمعیتی بنام جمعیت عمران تشکیل شده است که این جمعیت با همکاری خوزستانیها کارهایی که در خوزستان میبایستی بشود و نشده تعقیب کنند مثلا باینکه خوزستان در آمدی که از لحاظ مالیات بدولت و مرگر می دهد بیشتر از تمام استان ها است با این وصف از کمک سازمان برنامه مستقیب نشده (سالار بهزادی کجا شده؟) می شود گفت که خوزستان محروم مانده خوزستان از سازمان برنامه هیچ کمک نگرفته در صورتیکه خوزستان بآن وضعیتی که شما می دانید در آمدی که از آنجا حاصل می شود و مقضی است ده یک آنرا ببرد آنجا بدهند (دکتر راجی - ده دو) ده دو بدهند هر چه بدهند حاضریم راجع به بران و آبادی خوزستان اول باید دست ظلم را کوتاه کرد چون لازمه اصلاح و عمران اول بسط عدل و عدالت است در عین حال این جمعیت در صدد آن است که اکنون کاری که می شود ریشه این ظلم و تعدی کند شود و عدالت جایگزین آن باشد بطوری که موجب رفاه حال مردم آنجا فراهم شود (انشاء الله)

تهران نصب نمایند و این اقدام شایسته تقدیر خواهد بود و همگی وظیفه داریم کمک نماییم (۳) طرح و خواننده مذاکره در لایحه اعتبار ادامه ملخ) رئیس - وارد دستور می شویم ، در جلسه پیش پیشنهاد کفایت مذاکرات راجع باعتبار دفع ملخ داده شده است مغالط هم صحبت کرده حالا باید رای گرفت رای گرفته میشود پیشنهاد کفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهادات فراتت میشود . پیشنهاد می کنم تبصره ذیل بماده واحده اضافه شود ، تبصره - از اعتبار فوق خرید وسایل نقلیه و اتومبیل ممنوع است ، نورالدین امامی . رئیس - آقای امامی . نورالدین امامی - یکی از مایب بزرگ مملکت ما زیادی قانون و عدم اجرای قانون است ، وقتی که آن لایحه چهار میلیون تومان را برای دفع ملخ دولتهای سابق آوردند بنده آن موقع هم عین این پیشنهاد را اینجا کردم و گفتم که مقدار خریداری خواهد شد و آقایان در خیابان های تهران سوار خواهند شد ، آقای وزیر دارائی وقت آمد پشت تریبون و گفت که ما وسائل نقلیه غیر از چند تا جیب چیز دیگری نخواهیم خرید و من اینجا قول می دهم و این موضوع در صورت مجلس هست و مذاکرات مجلس شاهد این عمل است چند روز قبل جناب آقای وزیر کشاورزی این لایحه را که آورده بودند مطابق صورت مطارج معلوم شد در حدود چهارصد و چند هزار تومان وسایل نقلیه خریداری شده این وسایل نقلیه چهارصد و چند هزار تومان جیب خریداری نشده اگر جیب خریداری بود ، ده تا جیب هم خریداری بودند هر کدام بیش از ده هزار تومان نیستند اگر هشت تا جیب هم می خریدند اینقدر پولش نمی شد آن موقع چون آقای وزیر دارائی قول دادند پیشنهاد خودم را پس گرفتند حالا من هم به آقایان قول میدهم این سه میلیون تومان اقلایک میلیون تومان صرف وسایل نقلیه خواهد شد و ضمناً خواستم آقای وزیر کشاورزی تشریف بیاورند اینجا بگویند که این اشخاص گرفته اند برای دفع ملخ همین اشخاص فنی بوده اند ؟ گر چنین مطلبی را فرمایند من اشخاصی را حاضر هستم اینجا اسم ببرم که بکیشی فنی نیست همه اش مدیر کل

رئیس بودند که رفته اند آنجا فقط برای اینکه فوق العاده بگیرند (یک نفر از نمایندگان - آقا کار کرده اند) فنی باید کار کند ، مهندس باید کار کند ، متخصص باید کار کند نه امثال من و آقای تیمور تاشی استدع می کنم این را آقایان توجه فرمایند این سه میلیون هم باز نصفش صرف فوق - العاده و وسایل نقلیه خواهد شد و نصفش هم وسط راه جیب و میل خواهد شد و برای منظور کشاورزی و دفع ملخ خرج نخواهد شد . رئیس - آقای وزیر کشاورزی فرمائید . وزیر کشاورزی - عرض کنم حضور آقا مبارزه با ملخ لازمه اش این اتومبیل جیب و کامیونت این چیزها است برای حمل سم گنجاله ، سیوس و این کمیفرمائید ۴۰۰ هزار تومان یا بیشتر اتومبیل و این ها خریدند اتومبیل های باری و جیب بوده برای حمل و نقل (نورالدین امامی - سواری نخریدند) اجازه فرمائید توضیح عرض کنم این ها را هم وسط زمستان در آن موقع خریدند ولی با وجود این که در آن موقع خریدند ، جناب آقای وزیر جنک حاضرند می دانند که کمد کامیون و کامیونت و اتومبیل های باری ارتش با کمک کرد با ضافه سازمان برنامه هم اتومبیل و جیب و کامیونت با ما دادند تا ما توانستیم باین وسایل حمل و نقل لوازم مبارزه را به محل ببریم و مبارزه کنیم و آقایان مطلع باشید که کار وزارت کشاورزی یک کار خاصی است یعنی مأمورین وزارت کشاورزی باید همیشه در صحرا باشند و سائل نقلیه کافی در اختیار داشته باشند اگر وسائل نقلیه امروز ما کافی نیست از وزارت جنگ با کمک کردند و در آیه باید آقایان این نکته را در نظر داشته باشید که اگر بخواهید در ایران تمام مأمورین وزارت کشاورزی شما مشغول فعالیت باشند باید وسیله نقلیه به آن ما بدهید که حتی چند قطار هم تقصیر بهیبه برای وزارت کشاورزی که مأمورین ما بتوانند با سرعت کار کنند و عدل کنند و گزارش بدهند و سرعت عمل داشته باشند و این که آقا فرمودید یک مقداری از این پولها صرف هزینه سفر فوق العاده می شود (نورالدین امامی - فوق العاده مأمورین غیر فنی) این هم عرض می کنم ، مأمورینی که قبل از عید یعنی قبل از وزارت بنده مأمور بودند در ولایات بنده آن روز خدمت آقایان عرض کردم (در حدود صد حوضت) و چند نفر بودند از مهندس و بر مهندس به هم رقم بنده که آدم یک کشاورز فوق العاده با اختیار تام بشیر از فرستادم و آقای مهندس زاهدی و آقای دکتر اسفندیاری را فرستادم بکرمان با سه نفر چرا این سه نفر را فرستادم؟ برای این که یک تشنجی در اداره آنجا بود و

اخلال کرده بودند چهار نفر بکرمان فرستادم چون اعضای آنجا خیلی کم بود یک نفر فرستادم سیستان بخوزستان یک نفر هم فرستادم یک نفر هم فرستادم به سیستان یعنی به بیرجند من از وقتی که آمد در حدود چهار پنج نفر از اینها فرستادم آقای دواجی را فرستادم رفت بخوزستان برای پذیرائی طیارات امریکائی با دو نفر مترجم انگلیسی دان ملاحظه فرمودید در حدود ده دوازده نفر از تهران از مأمورین خوب وساحب - منصبان ارشد وزارت کشاورزی را فرستادم اما دیگر بنده مأموری فرستادم و این راهم عرض می کنم که مأمورینی که در ولایات بوده اند خیلی خوب انجام وظیفه کرده اند این که گفته می شود فوق العاده زیاد داده شده است این بواسطه تردم مأمورین بوده است می باید از این نقطه به آن نقطه بروند و در این حرکت باید فوق العاده بگیرند و این فوق العاده هام آقدر زیاد نشده که بنظر آقایان میرسد اما در خصوص این سه ملیون که فرمودید که کادریلاک ممکن است خریداری شود بنده قول می دهم که نگذارم در وزارت کشاورزی از این گونه ول خرجها بشود والان هم که اینجا هست مشغول جلو گیری از هر گونه ولخرجی و تفریط کاری هستیم (صحیح است) حالا از این اعتبار می فرمایند اتومبیل نخریم ابدأ اتومبیل نمی خریم (نورالدین امامی - پیشنهاد را قبول فرمائید) وزارت جنگ الان هر چه اتومبیل بخواهیم می دهد صد کامیون داده اند و بلزهر چه اتومبیل بخواهیم میدهند چه داعی داریم که اتومبیل نخریم

رئیس - پیشنهادتان را پس گرفتید؟

نورالدین امامی - خیر خود آقای وزیر کشاورزی پیشنهاد را قبول کردند و گفتند نمی خرند حالا رای بگیرد

رئیس - آقای ملک مدنی

نورالدین امامی - اصولاً نظر آقای که داده می شود برای مبارزه دفع آفات نباید حیث و میل شود این اصل کلی است و بنظر بنده مورد نظر آقای وزیر کشاورزی هم هست و خود آقای وزیر کشاورزی اینجا تأیید کردند بنده که خولستم این جا بنام مخالف پیشنهاد جناب عالی عرض بکنم نظرم این نبود که مخالف با پیشنهاد جناب عالی کرده باشم بلکه خواستم یک توضیحی بدهم که یک قدری این موضوع بنظر بنده اهمیت دارد مجلس شورای ملی باید توجه باین کار کشاورزی داشته باشد توجه فرمائید که سال پیش بود که ماصندیلون تومان غله از خارج خریداری کردیم آوردیم برای مملکت و در امور کشاورزی اگر از موضوع آفات جلوگیری نشود باز همان سرزشت سابق را پیدای کنیم امسال هم یکسالی است

هیچ مضایقه ندارند در آنجا وسایل نیست پول نیست دستگامها همه مطلق و موقوف عمل دفع ملخ هم بایستی فوری انجام بگیرد این بود که بنده تقاضا کردم و انشاءالله آقای وزیر کشاورزی موافقت فرمایند از این اعتبار افلا سهم این را زودتر از سایر جاها حواله بدهند بلکه سایر قسمت های کشور هم از خطر در آتیه مصون بمانند

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - لازم نیست که رای گرفته بشود بنده قول میدهم به آقا که بلوچستان و خراسان زودتر حواله بشود

کشاورز صدر - همه جا آقا

مهدی ارباب - بنده قبول کردم چون قولتان خیلی درست است قبول کردم و پس میگیرم

وزیر کشاورزی - دو کلمه عرض میکنم اینکه بنده به آقا قول دادم برای این است که سابقه بکار آنجا دارم الان هجوم سخت ملخ به همین ناحیه است که بطرف خراسان می آید ما هم باید قوای خود را متوجه کنیم بطرفی که هجوم بیشتر است این است که آقایان نگرانی نداشته باشند (احسن)

مهدی ارباب - بسیار خوب

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی چون در چند بلوک قزوین ملخ بروز کرده و بمصوب زبان وارد میکند پیشنهاد میکنم از اعتبار مزبور مبلغی صرف مبارزه با دفع ملخ در بلوکات قزوین شود

رئیس - آقای فقیه زاده

توجه کنید آقایان در فروردین ماه که بنده از تعطیل استفاده کرده بودم و بعوضه انتصابیه خود قزوین رفته بودم تلگرافی از جناب آقای فرمند وزیر کشاورزی دریافت کردم که این آن تلگراف و اجناب آقای صاحب جمع هم دریافت کرده بودند ایشان تلگراف کرده بودند که میگویند ملخ در هارلو بروز کرده تعقیب کنید و اطلاع بدهید نظر مبارک کتان هست؟ (وزیر کشاورزی - صحیح است حتی تقاضای تعقیب کافی هم کردم) بنده هم تعقیبات کافی کردم جناب آقای فرمند تلگرافاً اطلاع دادم که آنچه که بر عرض عالی رسانیده اند صحیح است و بایستی با این ملخ مبارزه بشود متأسفانه زیر روز که قزوین بودیم این ملخ عیناً سرایت کرده به بلوک قافازان قزوین که سر راه رشت است نامه ای که به بنده نوشته اند راه اطلاع جناب

میسوانم اصل این نامه را بکشاورزی قزوین و اداره دارائی قزوین نوشته اند می نویسند و اداره کشاورزی قزوین ملاحظه خواهد فرمود هجوم ملخ سهل آسبا - ملخ بومی در بلوکات قافازان تنها اثری از مصوب بلکه از هلف چمن زار آن باقی نگذاشته است و نخواهد گذاشت این راه بنده خدمت حضرتعالی این بود که بنده پیشنهاد کردم که مبلغی از این اعتبار در قزوین صرف مبارزه بشود البتة آقا قبول خواهید فرمود که رفع نگرانی از مالکین و زارعین قزوین بشود

وزیر کشاورزی - اجازه میفرمائید بآقا شفاهاً قول میدهم که برای آنجا هم اقدامی بشود

فقیه زاده - با اعتماد این قول آقای وزیر کشاورزی پس میگیرم

رئیس - بسیار خوب پیشنهاد دیگری قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می کنم تصبره زیر اضافه وزارت کشاورزی موظف است که صورت جزم مخارج چهار میلیون مصوب سابق را در ظرف یک ماه و سه میلیون فعلی را در ظرف دو ماه بکمسیون بودجه مجلس شورای ملی تقدیم نماید - دکتر کاسمی

رئیس - آقای دکتر کاسمی

با موافقت خود جناب آقای وزیر کشاورزی تقدیم کرده ام برای اینکه مجلس شورای ملی از دادن اعتبار وحشت ندارد تنها نگرانی و وحشت از این است که پولی که تصویب میکنند بصرف حقیقی خودش نرسد تمام نگرانی این است آن چهار میلیون که خرج شد ما نمیدانیم چه جور خرج شد این سه میلیون هم که میدهم نمیدانم چه جور خرج میشود در صورتی که این صورت را بدهند کمسیون بودجه مجلس شورای ملی مطلع خواهد شد که آیا این پول بصرف دفع ملخ رسیده است یا بصرف خرید وسائط نقلیه و امثال اینها بنده چهار میلیون اول را یک ماه و سه میلیون فعلی را در ظرف دو ماه نوشته ام (هنده ای از نمایندگان - کم است) حالا اگر موافقت می فرمائید اینرا سه ماه میکنم (صفائی - نسبت اعتبار گذشته که وقت نمی خواهد صورت را از حسابداری بگیرند بدهند) چهار میلیون اول را در ظرف یک ماه گذاشتم برای اینکه تنها باید صورت بدهند (وزیر کشاورزی - اولی را دو ماه و دومی را سه ماه بکنید) خیلی خوب آن چهار میلیون را دو ماه و این سه میلیون فعلی را در ظرف

وزیر کشاورزی - مانعی ندارد

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - البته و کلا باید نظارت در اعمال وزارتخانه هاداشته باشند که بدانند در وزارتخانهها چه جور عمل میشود

امینی - این برخلاف اصل است وقتی خرجی می شود بدیوان محاسبات باید برود چرا قبول میکنند آقای وزیر کشاورزی آنچه خرج میکنند به دیوان محاسبات باید صورت بدهند این برخلاف اصل است

فراهزی - صحیح است برخلاف اصل است

رئیس - این چه خلافی دارد که اگر به کمسیون صورتی از خرج بدهند چه عیبی دارد

امینی - مخارجی که در کشور میشود برای تفریح بودجه کشور باید بدیوان محاسبات برود که نمایندگان هم از مجلس انتخاب شده اند

رئیس - صورت خرج می گویند بدهند

فراهزی - پس مال فرهنگ هم همینطور است مال وزارت جنگ هم همینطور است

رئیس - مخالف اصل نیست هر وقت صورت مخارجی را کمسیون و مجلس خواست باید بدهند هیچ تردیدی ندارد شما مخالف آقای مهدوی فرمائید

فراهزی - من هم مخالف هستم

مهدوی - بنده اصولاً مخالف این هستم که در مجلس آقایان نمایندگان یک تنقیداتی فرمایند بدون مدرک و دلیل در این مملکت آنچه قضیه پولی و مالی پیش میاید نظر بر این است که بیایم اینجا تنقید بکنیم به مقیده بنده نماینده صحبت و مذاکره اش غیر از اشخاص عادی است ما نظارت داریم در کلیه دخل و خرج مملکت هر موقع که نماینده ای بخواهد در خرج یک وزارتخانه ای نظارت کند تصور نمی کنم که هیچ وزیری مانع کنترل او در خرج بشود ولی بنظر بنده بهتر این است که نماینده قبلاً دقت های لازم، مطالعات کافی را در امر خرج بکند و بعد بیاید دستش را بگذارد روی یک خرجائی که برخلاف مقررات شده آنوقت نماینده اختیار دارد که اعلام جرم هم بکند (صحیح است) آنوقت اگر کمسیون هم تشخیص داد که اعلام جرم وارد است میباید مجلس و بعد هم قابل تعقیب می شود این عیب کار ما است در موقتی که آن چهار میلیون تومان تصویب شد آقای وزیر کشاورزی و هم

هست خسارتش فوق العاده میباشد و تشکیلات وزارت کشاورزی در گذشته مبارزه میکردند با آفت ملخ بومی و سن ولی بواسطه وسعت مملکت و زیاد آفت و نبودن بودجه کافی این توفیق بطور کامل برایشان حاصل نمیشد

بنده پیشنهاد کردم که با ملخ بومی و سن هم که در جنوب هست از این بودجه اختصاص داده شود

حالا هلت اینکه جنوب را نوشته ام نه از این جهت است که جنوبی هستیم بلکه سبب اینست که دستگاه و وسایل مبارزه و متخصصینی که با آنجا فرستاده میشوند در یک بلوکات و یک نقاطی آنها همین کار را هم می توانند بکنند

فرض فرمائید در یک منطقه ای ملخ دریائی آمده با هواپیما یا اتومبیل سم و سبوس و وسایل و متخصص فرستاده اند با آنجا این فرصت خوبی است که حالا با هر دو آفت در آنجا مبارزه میکنند دیگر یک خرج دومی برای دولت ندارد یا بجهت بنده این پیشنهاد را کردم و الا نه برای این بود که وکیل جنوب هستم بگویم این نعمت اختصاص بجنوب پیدا بکنند ضمناً از فرصت استفاده میکنم و یک جمله را بحضور آقایان عرض میکنم مذاکراتی که در این لویج می شود هر قدر این لایحه جنبه خاصی داشته باشد نمایندگان جنبه عمومی را باید در مذاکراتشان رعایت بکنند اگر بخواهند یک تذکرات شدیدتری به دولت بدهند یا اگر از وزیری بجهت دیگری عدم رسالت داشته باشند اینها را هم خواه و ناخواه ضمن صحبتشان و بحث شان وارد کنند بنده در این باب نگران هستم از حیث مأمورینی که در تمام ولایات الان مشغول مبارزه هستند و مذاکرات مجلس را میشوند و اینها خدای نکرده موجب تکبر خاطرشان میشود برای اینکه ما اگر بخواهیم به وزیری یک مطلب را حالی بکنیم وسیله دیگری هم داریم یک مردمی که آنها هم از ما عزیزتر هستند و همه درس خوانده هستند و با کمال قدا کاری بلند شده اند رفتند در دشت و کوه دارند میگردند و در دهات ما که وسایل آسایش نیست دارند زندگی میکنند و مبارزه میکنند موجبات دماغ سوختگی آنها را نیایستی فراهم آورد باین جهت بنده از آقایان همکارانم تمنی دارم که با روی گشاده ای این اعتبار را تصویب بکنند و از زحمات و خدمات آن مأمورین هم در اینجا حق اظهار امتنان و تشکر بکنیم و خود این تشکر ما موجب میشود که آنها برخدا نشان و قدا کارشان اضافه بکنند همانطور که بنده بکنم هم اینجا صبت کردم که اگر نقص و کسری هست در تهران است و مربوط به مسائلی سیاسی

ما است مربوط مأمورین خود ولایات نیست مأموری که می رود به نقاط بی آب و هلف جدیت میکنند (فرامرزی - در نقاط بی آب و هلف اگر ملخ باشد چه عیبی دارد خودش میبرد) انتظار دارد که ما در موقع طرح کار ملخ از آنها قدر دانی بکنیم (صحیح است)

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - پیشنهاد را دوباره قرائت فرمائید

(مجداً قرائت شد)

وزیر کشاورزی - آقای معذل تشریف بردند؟ (معذل - تغییر بنده هستم) سن جنوب موضوع ندارد اگر جنوب را بردارند بنده قبول میکنم چون سن در همه جا هست در تمام ولایات غرب در حدود ششصد و هشتصد و هشتصد پارچه آبادی سن هست و زمین الان تمام سن دارد فارس و زنجان سن آمده اینست که اگر فارس اختصاص داده شود بنظر بنده غیر عادلانه است اگر چنانچه فارس را بردارند بنده قبول میکنم که بصرف سن هم برسد اما خاطر آقایان را متحضر میدارم که این ۴ ملیون برای دفع سن خیلی کم است (صحیح است) بلکه بایستی یک مبلغ گزافی داده شود که جدا سن و زمین و خوار و در نقاط دیگر دفع بشود باید یک مبالغ گزافی بدهند و مخصوصاً یک اسبابهای اختراع کرده اند که این اسباب ها را باید بخریم و خودمان را حاضر بکنیم برای مبارزه با سن از وسط تابستان تا اوایل پاییز عمل بکنیم و این پول زیادتری از این مبالغ فعلی میخواهد

رئیس - این اعتبار برای ملخ است اگر سن هم باشد و بتمام آنها بخواهید مصومیت بدهید نمیشود

معذل - بنده موافقت دارم که کلمه سن را بردارید

رئیس - یک پیشنهاد دیگر قرائت می شود

(شرح زیر قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده واحده بشرح زیر اصلاح شود: برای ادامه مبارزه با انواع ملخ و سن الی آخر - موقر

رئیس - این اعتبار برای مبارزه با انواع ملخ است و پیشنهاد شما وارد نیست

معذل - آقای رئیس به پیشنهاد بنده رای ننگرفید بنده عرض کردم که سن اش را بردارید

رئیس - بقیه اش همان چیزی است که در لایحه هست و نوشته است با انواع ملخ الان دارند عمل میکنند

موقر - بنده بخواهم توضیح مختصری بدهم

مذاکرات مجلس شورای ملی

صفحه ۵

جلسه ۱۵۰

رئیس - اعتبار برای همین ملخ است. **موقر -** ملخ بومی را هم پیشنهاد کرده ام.

رئیس - چه فرق میکند ملخ بومی و غیر بومی منظور مبارزه با ملخ است لازم بگفتن نیست در لایحه انواع ملخ نوشته شده است.

موقر - اشکال ما تنها همین ملخ نیست سن هم بی اندازه در بعضی نقاط اذیت کرده ضرر رسانیده مخصوصاً در همدان که محل آقای فرمند است باید فوراً جلوگیری گرفته بشود ضمناً می خواستم از موقع استفاده کنه از زحمت مأمورین خوزستان تشکر کنم که در مبارزه با ملخ بسیار موثر بوده اند و خیلی خوب کار کرده اند از رئیس اداره کشاورزی آنجا که الان تغییر مأموریت دارد و در خوزستان نیست تقدیر می کنم و در يك ماه پیش بنده آنجا بودم فوق العاده اهالی از وضع ملخ نگران بودند و وحشت زده بودند اینده که رفته آرامش خاطر را برای آنها فراهم بود و همان مبارزه موثر بود و این راه می خواهم عرض کنم که این اعتبار دو میلیون و سه میلیون کافی نیست اگر جلوگیری نشود صدها میلیون ضرر بیشتر وارد می آید.

رئیس - این اعتبار بطوریکه در لایحه ذکر شده برای انواع ملخ است اگر برای سن لازم شود دولت باید پیشنهاد بکند پیشنهاد دیگری قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد می نمایم وسایل مبارزه با یور ملخ از قبیل طیاره غیره سرمایه مأمور بلوچستان نمایند.

حائری زاده

رئیس - این را قبول کردند و قول هم دادند که ابتکار را بکنند.

حائری زاده - من فرقی بین یور ملخ و خود ملخ نگذاشتم که مبارزه با یور ملخ عنوان شده ولی من معتقد هستم که باید ملاحظه و آنرا قبل از وقوع بکنند سال گذشته يك مهندس انگلیسی را برای همین کار ملخ فرستادند در قسمت جنوب واورفت گفت چیز مهمی نیست و ما گرفتار اینها شدیم این قضیه منحصر به خوزستان و فارس و کرمان نیست يك تلگراف است که یکی از مأمورین بلوچستان کرده که در آن جلگه فشار ملخ خیلی زیاد شده و او میگوید که وزارت کشاورزی تحت عنوان تمام شدن سم مخصوص از فرستادن طیاره خودداری یور ملخ زیادی از ایرانشر و از خاش و زاهدان و بینزابل و زاهدان و اطراف هجوم آورده اند اینجا زیاد شده است این است که طیاراتی از همسایه ما برای کمک ما رسید به مقیده من برای جلوگیری از حمله ملخ باید به

نقاطی که فعلاً هجوم آورده اند فرستاده شوند اگر يك قدری مسامحه بشود تمام خراسان در خطر خواهد بود حالا ملخهای معلى هستند فعلاً در حدود پنجونرد و بعضی نقاط خراسان آن خطر را بقدر آن ملخ دریائی که هجوم آورده نیست این است که بیشتر مبارزه باید کرد در نقاطی باید باشد که برای آتی به خطر ناک هستند این قسمت بلوچستان هیچ طرف توجه دولت ایران نیست بکنفر برای من نقل میکرد که پول ایران در آنجا چندان رواج ندارد پول رویه بیشتر رواج دارد و شعبه بانک تأسیس نکرده اند در آن جلگه وسیع که کشت برای تمام ایران خطر ناک است و این طیاره ها که از طرف روسها و امریکائیها کمک رسیده است بقیه من باید به جهت تر و زودتر برون آید جلوی گیری بکنند که در آتی ما راحت باشیم این تلگرافی که رسیده است همی دم به جناب آقای وزیر کشاورزی که دقت بفرمایند مأمور رسمی است که تلگراف کرده و ما باید نقاطی که فعلاً هجوم زیاد است نیز اهمیت بهمیم ما اگر صرفه جوئی خواسته باشیم بکنیم در این خرج خسارت آن میلیارد ها وارد میشود چندها میلیون پول اهمیت ندارد که در این راه خرج هود ولی با این اعتبار محدود اگر ما بخواهیم این مبارزه را ادامه بدهیم و یکی خواسته باشد تفرین را درست بکنند و یکی دیگر بخواهد سرخس را درست بکنند این بار بمنزل نمیرسد آنجائی که هجوم ملخ زیادتر است باید دولت آنجا مداخله بکنند مبارزه بکنند این تلگراف را تقدیم میکنم خدمت آقای وزیر خودشان زودتر اقدام بفرمایند.

رئیس - آقای فرامرزی **فرامرزی -** بنده عرضی ندارم **حائری زاده -** بنده استدعا کردم پیشنهاد را می خواستم آقای وزیر متوجه باشند **رئیس -** پیشنهاد آقای مغرب فرمند قرائت میشود (پیشنهاد آقای مغرب فرمند شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می کنم برای مبارزه با انواع سن و ملخ در نقاط آلوده الهی آخر **رئیس -** این اعتبار برای سن نیست بفرمایند.

مغرب فرمند - عرض کنم هر آنتی که هجوم بیاورد بایستی جلوگیری کرد سن با ملخ سن اخوی کوچکتر ملخ است در صفحه غرب مخصوصاً در همدان که محصول آنجا منحصراً جو و گندم است و چیز دیگری نیست و هوای آن جا چیز دیگری بوجود نمی آورد متأسفانه دو سه سال است با اینکه هوای آن جا سرد است

دو سه سال است سن پیدا شده (فقیه زاده - سردی تأثیر ندارد) بلی تغییر می کند که در جاهای گرمسیر بیشتر است و زیاد تر است ارسال يك اقداماتی شد و از طرف وزارت کشاورزی اعتباری دادند در حدود يك میلیون ریال و جلوگیری کردند ولی کافی نبود گفتند که تابستان و پاییزی از سن جلوگیری شود امثال بازار هین و مالکین شکایت کرده اند که بایستی از این سن جلوگیری شود این جا آقای وزیر کشاورزی چون خودشان بیشتر علاقه دارند بهمدان ایشان گزارش داده شد فرمودند بواسطه اینکه محل نداریم خوبست که زارهین و مالکین اقداماتی را که لازم میدانند خودشان انجام بدهند تا در موقع تابستان ما تحصیل اعتبار بکنیم و وسایل کار را فراهم بکنیم آقایان البته تصدیق بفرمایند که هر آنتی را اگر جلوگیری نکنند در سدد نقش بر نیاوند اسباب زحمت خواهد شد اگر همدان آن محصول را هم که دارد بواسطه سن از بین برود یا نصفه زار جمعیت همدان که شهر سوم ایران است و یا نصفه دو هزار نفر جمعیت دارد و معلوم نیست که بکجا برود و چه بخورند و از کجا بیاورند خوب آقای وزیر کشاورزی از نقطه نظر اهمیت موضوع البته حالا توجه شان را معطوف کرده اند بلخ ولی کافی نیست بایستی در همین حال جنبه مالی اگر احتیاج بیشتری داریم برای دفع سن و ملخ بایستی تقاضا بفرمایند جواب مردم را نمی شود گفت که آقا پول نداریم و اعتبار مان کم می شود اعتبار لازم را بایستی تقاضا بفرمایند بنده از نقطه نظر وظیفه ای که داشتم عرض کردم حالا از طرف دولت این کار انجام شود یا نشود آن دیگر مسئولش دولت است

رئیس - آقای ارباب **مهدی ارباب -** بنده عرضی ندارم **رئیس -** آقای ناظر زاده **ناظر زاده -** بنده تصوری بکنم که تقدیم این لایحه از طرف وزارت کشاورزی برای این است که از این خطر هجوم ملخ که در جنوب و در خراسان باعث نگرانی مردم شده است جلوگیری بعمل بیاید مقصود این است و اگر خواسته باشیم که این موضوع سن هم داخل موضوع ملخ شود مطمئن باشید نه با ملخ مبارزه می شود و نه با آفت سن مبارزه خواهد شد (صحیح است) بلکه این اعتبار تقسیم میشود و مخصوصاً قسمت همدان هم اطراف تهران صرف خواهد شد بازم در جنوب همان اوضاع می ماند و باین ملخی که در جنوب آمده و مردم را نگران کرده است لازم است که مبارزه فوری شود این تقسیم کردن اعتبار برای سن و برای همه جا

آن پیشنهاد است بنده خودم ۲۷ سال است در این مجلس هستم بنده کسی نیستم که خلاف آئین نامه پیشنهاد بکنم بنده پیشنهاد کرده ام که هر مبلغ از این اعتبار باقی ماند آن مبلغ برای دفع سن در غرب اختصاص داده شود این ربطی به پیشنهاد آقای مغرب فرمند ندارد جناب آقای رئیس هم اگر توجه بفرمایند پیشنهاد بنده وارد است **رئیس -** اگر بماند بسیار خوب ولی نمایاند

ملك مدنی - اگر نماند که هیچ مشابه پیشنهاد بنده هم سابقه دارد بنده هم می خواهم يك مطلبی را عرض کنم که آقای وزیر کشاورزی باید توجه داشته باشند هیئت دولت هم این جا نشسته اند سابق سن اختصاص داشته به تهران و خوار وور این حالا نام غرب را آورده کرده است کردستان هست لرستان هست زنجان هست ملایر و نهاوند و تویسرکان هست اراک هست همدان هست همه باید برای این جاها يك فکری بکنید دولت که امروز در مقام اصلاح بر آمده است و مبارزه با ملخ میکنند برای این است که محصول را از بین نبرد اگر غرب که بفرماید انبار غله کشور است از بین رفت شما محتاج میشوید که فردا از خارج جنس تهیه کنید و بفرماید بنده خواستم يك توضیحی بدم که وقتی در هیئت دولت مطرح شد يك اعتباری بیاورند برای همه جا که سن آلوده شده است این اعتبار را بیاورند بجلسه و همه متخلف موافق هستیم (صحیح است)

وزیر کشاورزی - بنده عرض میکنم حضور آقایان که اگر میلی از این سه میلیون باقی مانده همان طور که فرمودند ممکن است که بنده آن وقت بیایم این جا و عرض کنم که باقی مانده است و از مجلس شورای ملی تقاضا کنم که برای سن اختصاص داده شود بنده می خواستم عرض کنم که با این بودجه نه میشود در غرب مبارزه کرد و نه در فارس سن هم يك بلایی است که از این بلای ملخ همیشه بیشتر است و همیشه بوده و بنده با آقای ملك مدنی عرض میکنم همانطوریکه آقایان برای ملخ حسن نیت نشان دادند بنده قول میدهم که برای سن هم همین کار را بکنیم

ملك مدنی - بنده پس می -

رئیس - دیگر پیشنهادی نیست لایحه برای اظهار نظر مشورتی مجلس سن فرستاده میشود آقای معاون نخست وزیر

(۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون نخست وزیر)

معاون نخست وزیر (آقای دکتر فاطمی) - چون جناب آقای هیئت وزیر

دادگستری کسالت دارند يك لایحه ای راجع به بشود گی زندانیان است که سابقاً هم صحبت شده بود درخواست کردند تقدیم بشود و برای این کار بایستی توضیحی خدمت آقایان عرض کنم روزی که در خدمت آقای نخست وزیر رفتیم بیازدید زندان دیدیم حقیقتاً وضع زندان بسیار وقت آوار است بجای اینکه برای تأدیب بکار رود و جای مجازات باشد يك قانون فساد است و علت اساسی هم این است در گزارشی که بوجوب دستور آقای نخست وزیر خواستیم که وضعیت زندان در چه حال است شهربانی گزارش داده است هشتم صحت و نه نافرمانی بکلیف در زندان وجود دارند که تکلیف آنها روشن نیست و حقیقتاً بسیار اسباب تأسف است که يك چنین وضعیت رقت آوری وجود داشته باشد و بلا فاصله در روز يك نامه با آقای حائری شاه باغ دادستان نوشته شد که بایستی هر چه زودتر تکلیف این اشخاص مبین بشود برای این که فریب نهند نفر اشخاص را در زندان بدون اینکه معلوم باشد چه قصری دارند و جرمشان چیست نگاهداشتن برخلاف تمام اصول دنیا است و در قسمت این لایحه مخصوصاً جناب آقای نخست وزیر استدعا بایشان این بود که آقایان هر چه زودتر تصمیمی اتخاذ بفرمایند که تکلیف يك عده ای که از این لایحه که از بشود کی استفاده می کنند روشن بشود آقایان مجلس شورای ملی همیشه معتقد بوده است که قدرت حکومت در پر کردن زندانها نیست قدرت حکومت در اجرای عدالت و قانون است و البته این قانون پس از تصویب مجلس شورای ملی سبب خواهد شد يك عده ای که جرایمی را مرتکب شده اند و انشاء الله متنبه شده اند و در آتی مرتکب جرم نخواهند شد و بمرام و کمک و معاضدت آقایان مستظهر خواهند بود بنده لایحه را تقدیم میکنم

رئیس - يك فوریت دارد فوریت آن در جلسه بعد مطرح می شود آقای وزیر اقتصاد ملی

(۵- معرفی آقای مهندس زیرک زاده ببعاولت وزارت اقتصاد ملی بوسیله آقای وزیر اقتصاد ملی)

وزیر اقتصاد ملی - بنده خواستم خدمت آقایان جناب آقای مهندس زیرک زاده را ببعاولت وزارت اقتصاد ملی معرفی کنم امیدوارم که با کمک و نظارت مؤثر ایشان چرخهای زنک زده اقتصادی را بتوانیم به جریان بیندازیم مخصوصاً با اجرای ملی شدن صنعت نفت امیدواری هست که بتوانیم چرخهای اقتصاد کشور را براه بیندازیم کارهای خوبی انجام بدهیم (نمایندگان - مبارک است)

(۶- اخذ رای و تصویب اضافه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت اردیبهشت ۱۳۳۰)

رئیس - نامه مجلس سنا راجع بيك دوازدهم قرائت میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی در جواب مراسله شماره ۱۳۲۲۱ ر ۳-۲۰-۳۰ راجع بلایحه يك دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ که برای اظهار نظر بمجلس سنا ارسال شده بود لایحه مزبور در جلسه روز شنبه چهارم خرداد ماه ۳۳۰ مطرح و با اظهار نظر موافق عیناً بتصویب رسید

رئیس مجلس سنا - سيد حسن تقی زاده **رئیس -** اخذ رای نهائی باورقه می شود.

(در این موقع آقای رئیس محل ریاست را ترك و آقای کنجه (نایب رئیس) جلسه را اداره نمودند)

(اسامی آقایان شرح ذیل اعلام و در محل نطق اخذ رای بعمل آمد)

آقایان: مجتهدی، افشار صادقی، سنندجی، بوداغبان، مهدی ارباب، دکتر مجتهدی، پناهی، محمد ذوالفقاری، آزاد کشاورز صدر، دکتر کبان، فرهودی، فرامرزی امینی، جمال امامی، مغرب فرمند، آشتیانی زاده، میرزا علی زنگنه، موقر، مرتضی زاده، امامی اهری، کنجه گودرزی، حکیمی، صدرزاده، حمید، هاشمی، اورنگ، کرگانی، دکتر راجی، وهابزاده، دکتر علوی، موسوی، افشار، ابریشم کار، بهجانی، دکتر جلالی، فقیه زاده، محمد علی مسعودی سلطان العلماء، نبوی، دکتر نبوی، ملك مدنی حائری زاده، سودا، سعید مهدی، عباسی صدر میرحسینی، آصف، صاحب جمع، بزرگ نیا، فرشی، ظفری، تیمور تاش، تقة الاسلامی، دکتر هدایتی، غضنفری، اکبر، هرب شیبانی، سلطانی، ممسنی، قراگوزلو، سالار بهزادی دولت آبادی، برومند، دکتر طاهری، کهید شیبانی، رفیع، امیر نصرت اسکندری، طاهری، شادلو، ایبار، ارباب گوی، کوراولفی، هراتی، امیر افشاری، علی محمد دهقان، دکتر برال، معین زاده، دکتر سید

نایب رئیس - لایحه بيك دوازدهم با ۷۰ رای موافق از ۸۳ نفر عده حاضر تصویب شد.

اسامی موافقین - آقایان: هرب شیبانی، سنندجی، امینی، اکبر، غضنفری، گودرزی، مدلل، اسکندری، شادلو، بوداغبان، ایبار، گوی، حکیمی، مغرب فرمند، محمد ذوالفقاری، ارباب، شیبانی، ناظر زاده، فرهودی، اورنگ سالار بهزادی، قراگوزلو، معین زاده

امیر افشاری، دکتر برال، هراتی، کوراولفی، دکتر سید امامی، ناصر ذوالفقاری، محسن طاهری، برومند، علی محمد دهقان، صاحب جمع، دکتر بقائی، کنجه، طاهری، دکتر علوی، کرگانی، حمیدیه، محمد علی مسعودی، سعید موسوی، وهابزاده، ابریشم کار، افشار فقیه زاده، دکتر جلالی، بزرگ نیا، صدر میرحسینی، مهدی، سودا، نبوی، ملك مدنی، ظفری، دکتر هدایتی، فرشی، حائری زاده، فرامرزی، صدرزاده، کشاورز صدر، موقر پناهی، دکتر نبوی، افشار صادقی، دولت آبادی، مجتهدی، دکتر کبان، دکتر مجتهدی تقة الاسلامی، تیمور تاش، سلطانی، مهالك - آقای عبدالقادر آزاد

ورقه سفید بی اسم - ۱۰ ورقه

(۷- تقدیم لایحه انتخاب مستشاران دیوان محاسبات بوسیله آقای معاون وزارت دارائی)

نایب رئیس - آقای معاون وزارت دارائی

فروزان - (معاون وزارت دارائی) - بطوریکه خاطر آقایان مستعضر است مستشاران دیوان محاسبات با رای مجلس تعیین می شوند و چون مدت شان منقضی شده است و چند روز باقی مانده است بیشتر باقی نمانده است لایحه تجدید انتخاب آقایان را بمجلس شورای ملی تقدیم می کنم

نایب رئیس - آقای رفیع

رفیع - می خواستم بدولت تذکر بدم که اگر فقط فرمایند است و اشخاص را می خواهند بیاورند بکارند بطوریکه حالا هستند خواهش می کنم که همچو لایحه ای را بیاورند اگر میخواهند که دیوان محاسبات کار داشته باشد بکلیف پیشنهادی بکنند بمجلس برای اینکه قبل از اینکه پولهای خرج میشود يك چاره ای باید بیندیشیم که بکار دولت برسد پولها را میرند خرج میکنند تمام حیف و میل میشود بعد بکار میرد از نه مثل تمام نقاط دنیا باید اول تمام این پولها جمع شود در خزانه دولت و بعد آتی که آنها تصویب کردند خرج شود و فعلاً تمام اینها بیکاره نسته اند و خرج ما هم میشود این چه فایده دارد (صحیح است)

(۸- تقدیم يك فقره لایحه مستمری بوسیله آقای معاون نخست وزیر)

معاون نخست وزیر - لایحه ای راجع بمستمری مرحوم مهرداد گل صاحب منصبان عالی رتبه دولت بوده است و دولت در نظر دارد مستمری برایش وضع شود (بعضی از نمایندگان - خیلی هستند)

تیمور تاش - مرحوم دکتر شهید نورانی را هم توجه بفرمایند

معاون نخست وزیر - هر لایحه ای را باید جدا گانه آورد

(۹) طرح لایحه تمدید حکومت نظامی در چند نقطه خوزستان

نایب رئیس - در دستور جلسه امروز لایحه تمدید حکومت نظامی است يك عمده ای از آقایان هم تقاضا دارند که سوالات طرح بشود حالا هر طور که آقایان موافقت کنند (یک نفر از نمایندگان - فوری است) لایحه هم يك اشکالی پیدا کرده و آن این است که در جلسه گذشته این را مشمول مقررات آن لایحه نکردیم گفتیم این تمدید است و بایستی مطابق اوضاع عادی تلقی شود ولی وقتیکه طبع و نشر شده بقید يك فوریت نوشته شده است در صورتیکه حالا باید یکفورتش را طرح بکنیم و بعد باید بروی در جلسه دیگر مطرح شود حالا هر طور آقایان نظر دارند عمل شود

امینی - فورتش را طرح کنید **معلل** - دولت فورتش را تقاضا بکنند

نایب رئیس - آقای وزیر جنگ **وزیر جنگ** - دولت اصراری ندارد رفع مسئولیت از خودش میکند اگر حالا آقایان نمایندگان محترم اصرار دارند که اینکار بماند انجام شود بنده عرضی ندارم **نورالدین امامی** - این چه فرمایشی است؟ دولت تا مصدر کار است مسئولیت دارد

نایب رئیس - آقای دکتر فاطمی **معاون نخست وزیر** (دکتر فاطمی) - گویا برای آقای امامی يك سوء تفاهمی حاصل شد جناب آقای وزیر جنگ نظرشان این است که در این لایحه يك فوریت یا دو فوریت بسته بنظر مجلس شورای ملی است و مجلس شورای ملی هر طور مقتضی میدانند عمل خواهد کرد ولی بنده خواستم این را حضور آقایان عرض کنم که مدت قانونی حکومت نظامی خوزستان در روز پنجم خرداد ماه تمام میشود و بایستی بنده این مطلب را صراحتاً اینجا عرض کنم که این لایحه حکومت نظامی برای کارگر نیست بعضی این را عنوان کرده اند که دولت میخواهد با این لایحه حکومت نظامی فشاری بکشد اگر وارد بیآورد باید این مطلب عرض شود که این لایحه برای جلوگیری از تهریفات است که در آن مناطق بر علیه منافع کارگران انجام میشود (صحیح است) (یک نفر از نمایندگان - تقاضای دو فوریت بکنند)

نایب رئیس - آقای دکتر فاطمی **وزیر جنگ** - سیهید نقدی **دکتر مصدق** **نایب رئیس** - ماده واحده مطرح است ولی يك تقاضائی شده است و يك پیشنهاد رسیده است راجع به مسکوت گذاشتن آن قبل بایستی تکلیف آن معلوم شود

(پیشنهاد آقای جمال امامی بشرح زیر قرائت شد) **ریاست محترم مجلس شورای ملی** - پیشنهاد میکنم طرح تمدید حکومت نظامی خوزستان مسکوت بماند

نایب رئیس - آقای جمال امامی **جمال امامی** - عرض کنم که راست است که ما برای انجام يك امر حیاتی که

تقاضای حکومت نظامی میتوانیم مطرح بکنیم **وزیر جنگ** - بنده فورتش را پس میگیرم **جمال امامی** - بنده پیشنهادی تقدیم کرده ام **نایب رئیس** - اول لایحه قرائت

میشود بعد پیشنهادها مطرح خواهد شد **مجلس شورای ملی** در تاریخ پنجم فروردین ماه ۱۳۲۰ نظریه پیش آمدهای غیرمادی و لزوم اعاده فوری امنیت حکومت نظامی برای دو ماه در نقاط: آبادان ۰ کپساران ۰ آغا جاری بندر مشور ۰ هفتگل ۰ مسجد سلیمان لالی اعلام و لادر جلسه ۲۵ فروردین ماه ۱۳۲۰ بتصویب مجلسین ستا و شورای ملی رسیده است

اینکه مدت مقرر حکومت نظامی صبح پنجم خرداد ماه جاری پایان میابد و با وجود اعاده امنیت عوامل مختلفی ای در محل وجود دارند که بیرون رفتن آنها را تجدید تشنج افکار متقابل تشخیص داده میشوند و مادام که مقررات قانون ملی شدن نفت بموقع اجرا گذارده نشده موقعیت منطقه نامبرده حساس میباشد و دولت خود را ناچار مینماید که برای پیش بینی جلوگیری از هر گونه حوادث غیرمترقبه ای که ممکن است بروز و بزیران اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور تمام شود تمدید دو ماه حکومت نظامی هفت نقطه سابق - الذکر را از مجلس شورای ملی تقاضا نماید لذا ماده واحده زیر بقید يك فوریت تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارد

ماده واحده بدولت اجازه داده میشود که مقررات قانون حکومت نظامی هفت محل از منطقه خوزستان مصوب در جلسه شب يك شنبه ۲۵ فروردین ماه ۱۳۲۰ را حد اکثر برای مدت دو ماه تا صبح پنجم مرداد ماه ۱۳۲۰ تمدید نماید **نخست وزیر** **دکتر مصدق** **نایب رئیس** - ماده واحده مطرح است ولی يك تقاضائی شده است و يك پیشنهاد رسیده است راجع به مسکوت گذاشتن آن قبل بایستی تکلیف آن معلوم شود

(پیشنهاد آقای جمال امامی بشرح زیر قرائت شد) **ریاست محترم مجلس شورای ملی** - پیشنهاد میکنم طرح تمدید حکومت نظامی خوزستان مسکوت بماند **نایب رئیس** - آقای جمال امامی **جمال امامی** - عرض کنم که راست است که ما برای انجام يك امر حیاتی که

قضیه نفت با هدف تمام اختیارات کشور را تسلیم آقای دکتر مصدق کرده ایم و امیدوارم که ایشان این امر حیاتی را بنوع احسن انجام فرمایند (نمایندگان - انشاءالله) و ما هم تا این امیدواری را داریم از ایشان پشتیبانی خواهیم کرد (صحیح است) ولی این نباید مانع از این بشود که تذکرات لازم داده بشود عرض کنم نمی دانم کجا خواننده ام یکی از رجال فرانسه ، حافظه من خوب نیست یاد نمی ماند گمان می کنم آقای دکتر فاطمی که کارش اینکارهاست بهتر از من میدانند لئون بلوم گمان می کنم لیدر سابق سوسیالیست های فرانسه میتوسد یک روز من از موریس تورز لیدر کمونیست های فرانسه پرسیدم که آقایان شما که معتقد به مکرسی و آزادی نیستید چرا همیشه با ستاد این آزادی و مکرسی حمله می کنید؟ خندید و جواب داد گفت که ما معتقد نیستیم و آزادی هم که دستمان برسد این کلمات بی مغز را یاد می کنیم و میریزیم دور ولی حربه بخریب که هست این عمل ما استناد بعهده بخریب است (امینی - از سیاست دور بوده که تورز چنین جوابی بدهد) حالا الحمدالله ماهیچده میلیون تورز هستیم هیجده میلیون جمعیت این مملکت همش تورز است یعنی کارخان بخریب است پیشوایان دینی ما بما توصیه کرده اند آنچه چیزی را که از صنوعت نمی پسندی از خودت نپسند ولی ما همیشه مخالف این عمل می کنیم توبه فرمایان ما خود توبه کمتر می کنیم بیکه پیش بود که این حکومت نظامی خوزستان مطرح شد در موقعی که خوزستان بخاک و خون کشیده شده بود و این داشت در سایر ولایات منعکس می شد و مملکت در آستانه سقوط بود در این مجلس قانون حکومت نظامی خوزستان مطرح شد و یکمده از آقایان مخالفت کردند رفیق عزیز من آقای مکی به نمایندگی از چه ملی آمد اینجا مخالفت کرد و اینهم صورت جلسات است و از خود منم پرسیدند که شما را که بعنوان حکومت نظامی جیب کردند این خوب است؟ گفت خوب اگر صلاح میدانستند بکنند و آقای دکتر بقائی را با ستاد حکومت نظامی حبس کردند آیا صلاح است؟ و حالا که در خوزستان پیش آمده نشده خود آقایان این لایحه را تمدیدش را تقاضا دارند من شخصاً با تمام این لواجیح موافقم و اگر بدانم برای مملکت ضرورت دارد در تمام ایران حکومت نظامی را اعلام بکنند من اولین کسی هستم که رأی میدهم باین لایحه هم رأی میدهم ولی برای تبه آقایان باید این صحبتها بشود تا آقایان که هجالة مصدر کارند آنچه را که بخودشان نمی پسندیدند ب دیگران نپسندید دولت ها را دست و پای شان را توی پوست گردو ننگارید توی بند ننگارید حالا که خودتان

آمدید مشکلات مملکت را می بینید و بآن مواجه هستید انشاءالله متنبه می شوید انشاءالله یکسال دیگر که از زمامداری افتادید برای دیگران هم این حق را که برای خودتان قائل هستید قائل بشوید نه تنها در این مورد در تمام موارد ، آقا باید آنچه را که تشخیص میدید برای خودمان خوبست برای دیگران خوب بدانیم و آنچه بد است برای دیگران هم بد است والا اگر بنا باشد بیائیم و از دیگران تنقید بکنیم و همان اعمال را خودمان بکنیم همان قضایا را خودمان انجام بدهیم قضیه موریس تورز می شود و انشاءالله امیدوارم که تنقید و این مملکت را بآن تربیتی که داشتیم باین روز ننشانیم این کار را نکنیم این اعمال ما نتیجه اش چه شده است؟ نتیجه اش این شده که يك عمده ماجراجو با سم حزب توده الان قوی شده اند مقدرات شما والله بالله درست آنها است این نتیجه اش این است که مانوی سر هم زده ایم (تیمورتاش - صحیح است) والله بخدا من منظور تنقید نیست من خودم را در حکومت آقای دکتر مصدق ذی سهم می دانم و مکلف هستم که از حکومت ایشان پشتیبانی بکنم تا آنجا که منظور ما عملی شود عرض کردم که این نباید موجب بشود که من يك تذکرانی را بایشان ندم این آقایان بالاخص آقایانی که سابقاً اقلیت بودند و الحمدالله حالا اکثریت هستند باید متوجه باشند که رل اکثریت یکاوازی دارد و شما امروز رول اقلیت را نباید بازی بکنید و دیگر بعهده ارباب نباید متوسل بشوید همانطوری که دیگران را تنقید می نمودید در حکومت رزم آرا چه قبل از آن و چه بعد از آن که آقا شما بوسیله نامشروع متوسل می شوید و کلارا مرعوب می کنید ، شاد دیگر نکتید همانطوری که بدیگران می گفتید که قادر ادارات اعمال نفوذ نکتید والله آقایان وزراء شاهدند که من شخصاً بوزارت خانه ها مراجعه نمی - کنم ولی می شوم که همال آقایان در وزارت خانه ها رخته کرده اند و آنجا ما را قبضه کرده اند یکی آمده بود می گفت که از حب نا کاشفر میدان سلطان سنجر است من باور نمی کنم اگر هم باور کنم بنام شما نمی گم نگذارید مردم از همه چیز وهمه کسی ناراضی باشند و نا امید شوند این خطرناک است آقای دکتر بقائی متوجه باشید نگذارید بنام شما سوسه ستاده کنند عرض کنم که آقایان سابقاً خودشان می گفتند که رادوی دستگاه تبلیغات دولتی شده در حالیکه رادوی يك دستگاه ملی است و برای مردم این مملکت است والان هم همان تبعیضات می شود بعضی ازو کلارا ترفی می کنند و گفته های که بنفع خودشان است در رادوی می گویند این شایسته شما نیست منظورم این است شایسته آن کسانی

که این حرف ها را می گفتند آن ها همورا راه انداختند که رادوی چرا اینطور است تکرار آن عمل نیست؟ شما دیگر نباید بکنید این بضرر شما است والله بنفع شما نمی شود آقای دکتر مصدق اینجا شریف آوردند و گفتند که ما بامیر علانی دستور دادیم که برود در کابینه عله تشنج ایجاد بکنند ولی حالا این فضولی ها موقوف در کابینه من نباید این کارها بشود (یک نفر از نمایندگان - اینطور نفرمودند) خوب مفهومش این بود که حلالا اصلاح نیست یعنی چه؟ مادر کیش رامی گوئیم شاهم آقای دکتر فاطمی اگر خواستید تنقید بکنید و غرض بدهید بتناسب مقام امروزیت فحش بده بلی در هر صورت بنده در همان یکده پیش هم آمدم این جا از حکومت نظامی دفاع کردم دیگر لازم نیست آن استدلالی که آن روز کردم امروز هم این جا تکرار کنم حکومت نظامی را اگر دولت صلاح بداند در سراسر مملکت اعلام بکنند چون مسئول حفظ امنیت کشور دولت است ما هم حرفی نداریم نمیخواهیم سنک جلو پای دولت بپنجاهم ولی لازم است يك مابین را که ممکن است دولت خودش متوجه نشود بگوئیم عرض کردم خلاصه مطلب این است که نیستند برای دیگران چیزی را که برای خودتان نمی پسندید باید این دستور روش همه ما باشد و متنبه بشویم حالا که آمده اید زمامدار شده اید متوجه اشکالات هستید یقیناً متوجه این هستید که هر چه شما دلتان میخواست دولت های سابق نمی توانستند انجام بدهند همان دلیل که حالا هر چه ما دلمان میخواهد شما نمی توانید انجام بدهید بعد از اینهم در روش تنقیدی خودتان افراط نکتید معتدل باشید که فردا باز بدست خودتان که ریش و قیچی افتاد من نتوانم تنقید بکنم و این ایرادات را بگیرم این والله از روی دوستی است که عرض میکنم و گرنه دیگر عرضی ندارم و پیشنهاد خودم را هم پس می گیرم (فرامرزی - قربان چرا پس میگیرید مجلس رأی می داد) بنده خودم می خواهم بحکومت نظامی رأی بدهم

غلامرضا فولادوند - من این پیشنهاد را قبول میکنم

مطالبی گفته شد که باید جواب داده شود **نایب رئیس** - فرمائید **معاون نخست وزیر** - عرض کنم بنده در باب پیشنهاد آقای جمال امامی چیزی عرض نمیکنم برای اینکه خودشان پیشنهادشان را پس گرفتند و فرمودند که به حکومت نظامی رأی خواهند داد اما جریانی را که باید عرض کنم که دولت اقدام نکرد که بگوید دو ماه حکومت نظامی تمدید شود و چهار ماه بشود از استنادار محل پرسیده شد که دولت در نظر دارد نسبت به جاهاتی که کاملاً اطمینان بامنیتش هست حکومت نظامی را ملغی کند استنادار آنجا گزارش داد که تمام نقاط نفت خیز مثل يك واحد محسوب میشود و اگر در يك نقطه تشنج ایجاد شد در باقی نقاط عملی هم ایجاد می شود

معاون نخست وزیر - اجازه می فرمائید بنده باید توضیح بدهم چون

امامی عرض بکنم وقتی حکومت مملکت روی قانون و عدالت باشد ناراضی پای علم کسی سینه نخواهد زد تمام این بدبختی ها برای این است که ناراضی درست شده است در این مملکت و الا خود جنابعالی بهتر میدانید که يك روزی که يك گوشه ای از این مملکت در خطر افتاد تمام ملت ایران قیام کرد تمام ملت ایران باینکه قسمتی از این مملکت اشغال بود تمام ملت ایران قیام کرد و نگذاشت که در دنیا ملت ایران تجزیه طلب معرفی بشود (عده ای از نمایندگان - صحیح است) و هیچ دستهای نمیتواند مادام که حکومت قانون باقی است و عدالت را میخواهیم مستقر بکنیم از عدم رضایت مردم سوء استفاده بکنند و ما امیدواریم دولت بتواند با اجرای وظیفه قانونی امنیت و عدالت را مستقر بکنند که اشخاص مشکوک نتوانند از مردم ناراضی سوء استفاده بکنند راجع ب قسمت رادوی که فرمودند جناب آقای جمال امامی باید عرض بکنم که یکی دیگر از آقایان و الا که گمان میکنم آقای فولادوند بودند به بنده فرمودند و بنده همان روز شرحی به اداره رادوی نوشتم و همان روز برادوی تذکر دادیم که تمام مطالبی که در پشت این تریبون گفته میشود باید بسمع ملت ایران برسد مخالف و موافق برای دولت معنی ندارد و تمام آقایان و کلا در نظر ما محترم و شریفند و هر چه بفرمایند باید ملت ایران بشنود برای اینکه قاضی نهائی ملت ایران است و اما راجع ب قسمتی که جناب آقای جمال امامی فرمودند ما جناب آقای امامی منفعتی نداریم منفعتی اگر باشد مربوط به منافع مملکت است که همه آقایان شریکند و همه در آن سهیمند امیدوار هستم قسمتهائی که فرمودید راجع ب ادارات ما دست ای نداریم جناب آقای امامی اگر کسی سوء استفاده ای بکنند مسلم بدانید همینقدر که ما مطلع شدیم یا حضرت تالی خردتان بفرمائید یا کسانی اطلاع پیدا کنند که يك عمده سوء استفاده میکنند ما برای اینکه يك روز دیرتر بماند و یا ده روز زودتر برود و به این مطلب که دست بسته داشت اهمیت نمیدهم و امیدواریم این مطلبی که ب عرضتان رسانیده اند خود حضرت تالی تحقیق بفرمائید و جز اینجا اعلام بفرمائید که خلاف به عرضتان رسانیده اند مطلب دیگری که فرمودید این بود که آقای دکتر مصدق جناب آقای امیر علانی را به آقای عله معرفی فرمودند که در کابینه آقای عله تولید تشنج بکنند استهسا میکنم که همان صورت جلسه مجلس مراجعه بفرمائید (جمال امامی - بنده گفتم مفهومش اینطور بود) اصل مطلب را بفرمائید بعد آقایان

هر کدام يك مفهومی برایش قائل میشوند مع الوصف در پایان جلسه بنهه ناچارم از آقا تشکر بکنم برای اینکه فرمودند بنده به لایحه رأی میدهم (جمال امامی - ولی بشرط اینکه فحش ندهید) (ناظرزاده - ایشان فحش نمی دهند) **نایب رئیس** - پیشنهاد آقای قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد) پیشنهاد می کنم لایحه حکومت نظامی موقتاً مسکوت بماند **غلامرضا فولادوند** - فرمائید ماده ۱۴۷ را بخوانند بماده ۱۴۷ عمل نمیشود باید رعایت اختصار را بفرمائید) **غلامرضا فولادوند** - بنده می خواستم قبل بر عرض آقایان نمایندگان محترم برسانم که حساب جناب آقای دکتر مصدق السلطنه در نزد ما با حساب خیلی ها جداست آقای دکتر مصدق السلطنه یکی از رجال نیکو و پاک و مورد احترام ما هستند (نمایندگان - صحیح است) ولی متأسفانه ایشان فعلا در وضعی زندگی میکنند که ممکن است چه بسا اعمال زشتی که میشود بضرر ایشان نرسد و یا نتوانند ایشان را زیارت کنند و یا از میان اشخاصی که خدمت ایشان رفت و آمد میکنند مردم شکایت داشته باشند علیهها عراضی که بنده می کنم مربوط به حساب دکتر مصدق السلطنه نیست و بنده می خواهم عرض کنم که حکومت نظامی با این طریق و باین دلایلی که عرض می کنم صحیح نیست در اینکه جناب دکتر فرمودند که حکومت نظامی ما غیر از حکومت نظامی دیگران است هر کس باشد يك ادعائی دارد هیچکس نمیگوید که حکومت من بد است تمام مردم از لحاظ ذاتی و دوستی شخصی امور مربوط بخودشان را ترفی می کنند علیهها بصرف ترفی و ادعائی نباید نمایندگان محترم قانع بشوند و اینکه میگویند که هبشتی بخوزستان رفته اند این هیئت که قریب دو ماه است که از قتل یکمده بیچاره و مظلوم گذشته تا کنون بما گزارش نداده اند و ماهنوز از جریان کار آنها اطلاع نداریم و اینکه باز آقای دکتر فرمودند که طابق النعل بالنعل را ما دستور دادیم که طابق النعل بالنعل بگویند بنده عرض نکرده بودم ولی برادرم گویا ایشان گفته بودند ولی برای اینکه ما باور کنیم فرمایش ایشان را بایستی بفرمائید نطق آقای آشتیانی زاده را امشب رادوی تهران بخواند تا بدانیم که ایشان در اظهاراتشان صادق هستند (معاون نخست وزیر - وقتش گذشته است و مربوط بامروز نیست) بسیار خوب اما راجع بحکومت نظامی در خوزستان بنده در کابینه آقای عله نیز با تشکیل حکومت نظامی مخالفت کردم و عملات نیز

هم اعتماد و توفیق نسبت به خودشان تلقی میکنند آنوقت است که بنده بالصریح عرض میکنم و قول هم میدهم که حکومت نظامی هم نتواند جلوی این اعتصاب را بگیرد و یکی از اصولی که ما میتوانیم اجتهادات را دعوت بکنیم با سلامت نفس و با ملایمت قول نظم و نظامات را کرده و کاری بکنند این است که با افراد آن اجتماع نشان بدیم که با آنها اعتماد داریم نشان بدیم که افراد آن اجتماع مورد اعتماد ما هستند باین اصل بهتر میشود یک طبقه ای را راحت و آزاد نگه داشت و از بعضی اعتشاشات احتمالی جلوگیری نمایم تا اینکه یائیم بعکس احساسات آنها را تحریک بکنیم و خدای نکرده ایجاد این معنی را بکنیم که دولت مرکزی با آنها اعتماد کافی ندارد تنها مطلبی که ممکن است در آنجا پیش بیاید این است که یکمرتبه که تحریک جدیدی یا از طرف عناصر چپ و یا از طرف عناصر راست یا هر دو طرف برای اعتصاب خواهد شد بنده یقین دارم چنین تحریکی نباشد و اگر هم بشود مؤثر نخواهد شد برای اینکه اعتصاب اسلحه هر روزی نیست آن کاری که اعتصاب میکند چون اعتصاب خودش یک نفر و یک ارزشی دارد. اگر بنا شود هر روز اعتصاب بکنند نیروی آن اعتصاب از بین میرود همانطور که مطابق مقررات قانون کار مواردی برای اعتصاب ایجاد کرده اند در مقررات حرفه ای کارگران هم مقرراتی هست که هر روز اعتصاب شود تا اینکه نیروی کارگری برای اعتصاب محفوظ بماند یعنی اگر بعد از چهار سال یکدفعه پنجسال یکدفعه دوبار امر عظیمی اعتصاب کردند آن اعتصاب مؤثر واقع شود اما اعتصابی که در فروردین ماه بود از یکطرف حکومت نظامی اعلام کردند و از طرف دیگر هیئتی از طرف دولت رفت علل و موجبات اعتصاب را بر طرف کردند بنده یقین دارم که دیگر در این نواحی اعتصاب نخواهد شد و این احتیاط بیوردی است و بدون برقراری حکومت نظامی هم اعتصابی نخواهد شد یک قانونی ما چند ماه پیش با ابتکار جناب آقای جانی زاده گذرانیدیم آن قانون این بود که هر وقت دولت خواست حکومت نظامی اعلام بکند استاجاره از مجلسین می کند و روی همان قانون هم هست که این لایحه و حالا آورده اند بنده کرای دادم باین طرح و تصور میکنم که خود پیشنهاد کننده هم همین نظر را داشت ما باین قانون خواستیم مترانه و مؤدبانه قانون حکومت نظامی را تقویت بکنیم نخواستیم که هر روز مجلس مرجع تصویب قانون حکومت نظامی خود تصویب بکنند نشان مجلس نیست که قانون حکومت نظامی تصویب بکنند مجلس مرکز آزادی است مجلس باید آزادیهای فردی مردم را اگر کم دارند بهشان بدهد (صحیح است) اگر ما گفتیم که هر وقت خواستند حکومت نظامی اعلام بکنند یا کسی از مجلس اجازه بگیرند یعنی که هیچ

وقت اجازه نگیرند یعنی ما خواستیم که با یک عبارت کوتاهی آن قانون را لغو کرده باشیم متأسفانه می بینیم که اولیاء امور توجهی به معنی حقیقی آن طرح آقای جانی زاده ندارند و هر دوسه ماه یک مرتبه لایحه ای برای حکومت نظامی می آورند اینست که بنده بیشتر از لحاظ نمایندگی خوزستان اینکار را نه لازم میدانم و بلکه مضر هم میدانم و این را یک تمدنی و تجاوزی باهالی خوزستان میدانم ولی مصلک اگر دلائل قانع کننده ای گفتید که حقیقه بنده متقاعد بشوم ممکن است موافقت بکنم.

آشتیانی زاده - پس موافقت جناب آقای فرهودی؟

نایب رئیس - آقای نبوی .

ایریشم کار - بنده اجازه خواسته بودم **نایب رئیس** - در تابلو اسم نویسی شده بفرمائید آقای نبوی .

نبوی - فرمایشات جناب آقای فرهودی اصولاً صحیح بود قانون حکومت نظامی و اجرای مقررات حکومت نظامی یک مقررات فوق العاده است یکی از معایب این است که لااقل از بعضی اشخاص و افراد سلب آزادی میکند پس بالتجربه هر روز نایبستی چنین اجازه ای را بدیم ولیکن بقیه بنده همانطور که در بعضی از فرمایشات خودشان هم بود امروز یک روز فوق العاده است اگر قائل باشیم که یک روزی ایجاب می کند حکومت نظامی برقرار شود و آن مقررات آنرا شود آن روز همین امروز است حکومت نظامی برای کارگران نیست برای این نیست که ممکن است بعضی از کارگران یک حقوق مشروعی داشته باشند و بخواهند آن حقوق مشروع را مطالبه کنند حکومت نظامی برقرار شود و نگذارد که به آن حقوق مشروع برسند برای این کار نیست و قطعاً هم منظور دولت این نیست و حکومت نظامی برای این است که کاری کند که کارگران آلت اجرای مقاصد کسانی واقع نشوند که آن کسان نمی خواهند ما با رزوه های خودمان برسیم و نمی خواهند قوانین که مجلس شورای ملی وضع کرده اجرا شود جناب آقای فرهودی بفرمایید دانند که ما امروز در یک موقعیت بسیار سختی واقع شده ایم ساعاتی که بنا می گذرد ساعات بسیار حساسی است و شاید در کشور ما کمتر پیش آمده است که باین وضع باشد ما نباید بگذاریم که با هوی و هوس از بین برود و ما را از مقاصد اصلی باز دارد ما دست یک اقدامات مهم و خطیری زده ایم و آن اقدام در نهایت ضرورت و فایده است برای مملکت و آن لزوم ملی کردن نفت است برای این کار ما بایستی هر تقاضائی حکومت دارد حکومتی که مورد اعتماد ما است ، حکومتی که ما با او مأموریم دادیم اینکار را انجام بدهد باید تقاضای او را انجام بدیم اگر ما امروز از انجام تقاضای برقراری حکومت نظامی سر باز زنیم ممکن

است بهانه ای دست مخالفین داده شود و وضعیتی برای ما ایجاد کنند که ما بآن منظور نرسیم اندکمه که حکومت نظامی برقرار شد این نتیجه حاصل شود اگر حکومت نظامی برقرار نیشدن نمی دانم که وضع خوزستان چگونه میشود ما در خوزستان نفت راملی کنیم می خواهیم صنعت نفت را در تصرف خودمان در بیاوریم این کار مخالف زیاد دارد و مخالفین متشبه می شوند (فرهودی) - هیچکس مخالف نیست) و نمی گذارند ما نباید آلت بشویم و مجلس نباید بهانه بدست بدهد (فرهودی) در خوزستان کسی مخالف ملی شدن نفت نیست) و اگر در خوزستان اتفاقی افتاد بعد بگویند مجلس مانع از انجام حکومت نظامی شد و بآن جهت این اتفاق افتاد چه باید کرد، از طرف دیگر ما بایستی با مأمورین خوزستان اعتماد داشته باشیم بنده دو روز قبل خدمت آقای نخست وزیر رسیدم و آقای صدر زاده هم تشریف داشتند در خدمت ایشان بودم و از ایشان همین سؤال را کردم گفتند با اینکه حکومت نظامی را مجلس یکدفعه رای داد و در گذشته مکرر گفته شد که حکومت نظامی نایبستی در چندین روز ادامه پیدا کند حالا دلایل و لزوم ادامه حکومت نظامی چیست ایشان فرمودند من که در آنجا نیستم و وزرای ما آنجا نیستند ولی آن مأمورینی که آنجا هستند بآن ها اعتماد داریم گزارشاتی از آن مأمورین هم روزی میرسد آن مأمورین که در محل هستند و اطلاعاتشان از ما که نیستیم بیشتر است آن ها ادامه حکومت نظامی را ضروری دانسته اند (فرهودی) - حکومت نظامی برای آن ها خوب است) اگر حکومت نظامی نباشد برای ما ایجاد زحمت می کند مدت هم زیاد نیست حداکثر یک دو ماه است تمام این مدت دو ماه هم نایبستی حکومت نظامی ادامه پیدا کند بلکه ممکن است دولت همان روزی که دید لازم نیست حکومت نظامی را لغو بکنند در هر صورت خود جناب آقای فرهودی که بنام مخالف ولی در معنی موافق صحبت فرمودند تصدیق فرمودند که اگر دلیلی که برقراری حکومت نظامی را ایجاب میکند گفته شد من هم رای خواهم داد حالا اگر ایشان توجه بفرمائید من قطع دارم که رأی موافق هم خواهند داد چون وضع بسیار حساسی است و ما نایبستی بگذاریم که عناصر آشوب طلب که متأسفانه در مملکت ما در نتیجه فطرت دولتهای گذشته زیاد شده اند در این امر مهم ملی که هم متفق القول هستیم رخنه میکنند و ما را از یک منظور مقدسی باز دادند و بنده هم تنی دارم که ایشان مخالفت خودشان را پس بگیرند یک موقعیت خیلی خطیری و حساسی است اقل این است که این کاسه و کوزه ها را بر سر مجلس بشکنند و بگویند که مجلس ننگذاشت کاریشرفت کند حکومت نظامی در آنجا سلب آزادی از کارگران نخواهد کرد و مانع از تجمع آنان نخواهد شد البته حضرت عالی چون

از محل بیشتر اطلاع دارید بمرضتان رسید است که الان هم کارگران مجامعی دارند مطابق قانون کار و ممکن است اتحادیه ای داشته باشند با بودن حکومت نظامی الان اتحادیه ها و تشکیلات کارگران آنها درست شده است و حال آنکه قبلاً که حکومت نظامی نبود این تشکیلات کارگری نبود پس آنچه را که حضرت عالی از آن نگرانی دارید که ممکن است حکومت نظامی تجاوزی بکارگران مظلوم بکند این مرتفع است زیرا در این دو ماه که حکومت نظامی بوده عرض کردم که تشکیلات کارگران در بودن حکومت نظامی داده شده است از این جهت هیچ جای نگرانی نیست حکومت نظامی برای دفع خطر احتمالی است اگر خطری رخ داد و اگر عناصر مشکوکی خواستند در کارها رخنه کنند باید حکومت نظامی باشد که آگاه باشد و مقرراتی در کار باشد که بتواند جلوگیری کند البته بنده و اغلب آقایان واقف هستیم و بمقررات دادگستری احترام می گذاریم و معتقد هستیم که مقررات دادگستری در هر مورد برای کشور کافی است اگر می گوئیم که امروز بایستی حکومت نظامی باشد نه این است که سلب اعتماد از عدلیه کرده ایم بر خلاف فرمایشی که دوست عزیز بنده آقای فرامرزی فرمودند ما بقضات دادگستری احترام می گذاریم و هر دفعه کاری که در دادگستری مطرح میشود ممکن است یک نفر ناراضی شود و بیاید اینجا بگوید و اینطور نیست که ایشان میگویند ولی با این وصف با وجود اینکه تصدیق می کنیم که دادگستری میتواند کارش را اداره کند ولی موقعیت یک موقعیت حساسی است که نمیتوانیم بگوئیم دادگستری میتواند انجام دهد و باید یک مراکز حساس تری مواظب کارها باشد که از اختلال جلوگیری کنند بنا بر این استدعا می کنم که آقایان موافقت بفرمایند که امروز این لایحه تمام شود برای اینکه امروز آخرین روزی است که آن اختیار قانونی مقتضی میشود و وقتی که بسنا برود سه چهار روز دیگر طول می کشد گرچه همین تقدیم لایحه بمجلس مطرح آن در مجلس خودش اجازه است که حکومت نظامی ادامه داشته باشد ولی مصلک بهتر است که آقایان موافقت بکنند که زود تر تمام شود

(۱۰) - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است و عده برای رأی کافی نیست بنا بر این اعلام رأی می شود با موافقت آقایان جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده روز سه شنبه ساعت ۹ صبح (چهار دقیقه بعد از ظهر مجلس میخورد) رئیس مجلس شورای ملی